

Коратка аб сабе

Нарадзіўся я 8 студзеня 1911 г. (27 сінэжня 1910 г. ст. ст.) у сялянскай сям'і ў вёсцы Дудзічы б. Ігуменскага, цяпер Рудзенскага, павету, на Меншчыне. Сярэднюю школу скончыў у сваёй вёсцы, а потым, пасьля двухгадовага перапынку, пераехаў у горад Менск і вучыўся ў 22-ой сямігодцы. Скончыўши яе, паступіў на двухгадовыя настаўніцкія курсы, а пазней быў пераведзены ў Менскі Педагагічны Тэхнікум імя Ўсевалада Ігнатоўскага. Скончыць не давялося: разам са сваімі сябрамі малодшых і старэйшых курсаў быў выключаны, атрымаўши небясьпечную для далейшага шляху ў тым часе мянушку «нацдэм».

Пасьля доўгага і паўгалоднага бадзяньня пры дапамозе беларускага пісьменніка Лукаша Калюгі, паэты Ўладзімера Хадыкі і іншых стаў на працу за стылърэдактара газэты «Савецкая Беларусь». Пазней працаваў стылърэдактарам у Навукова-Тэхнічным Выдавецтве Беларусі. Адначасова вучыўся на падрыхтоўчых курсах (пры Беларускім Універсітэце) для паступлення ў вышэйшыя навучальныя установы. Скончыў датэрмінова і быў пераведзены на літаратурна-лінгвістычны факультэт Вышэйшага Педагагічнага Інстытуту. Але ня скончыў... Зноў выключылі, як таго самага «нацдэма»...

23-га лютага 1933 г. быў арыштаваны й пасаджаны ў Менскую турму, потым -- у «амэрыканку» НКВД. Гэта быў так званы другі зачынены працэс «нацыянал-дэмакратызму». Пад гэтай шыльдай ува ўсёй Беларусі было арыштавана тады больш трохсот чалавек. Сярод іх было шмат беларускіх паэтаў, пісьменнікаў і літаратаў: Зьмітро Астапенка, Лукаш Калюга, Сяргей Астрэйка, Мікола Нікановіч, Уладзімер Сядура, Сяргей Русаковіч і шмат іншых.

Пасьля 3-х месяцаў донытаў, паводле пастановы калегіі НКВД СССР, быў высланы тэрмінам на тры гады ў канцэнтрацыйныя лягеры Сібіру. Кару адбываў у Новасібірску, а пазней у г. Марыінску.

Па адбыцці кары ў канцлягеры скіравалі ў Сярэднюю Азію, у г. Ташкент. Прытулкам былі сады й узбекская чайхана. Часова

працаваў у якасці літаратурнага работніка ў газэце «Фізкультурнік Узбекістана». Данамагла малярыя: захварэў і дамогся праз год звяроту на Бацькаўшчыну.

Ведамыя мае каты зь Менскага НКВД загадалі асесыці ў г. Віцебску. У гэты час экстэрнам здаў экзамены за ВПІ і атрымаў годнасць выкладчыка беларускай мовы й літаратуры ў сярэдніх школах. Напачатку працаваў стылістым у рэдакцыі газэты «Віцебскі пралетары», а далей выкладаў беларускую мову й літаратуру ў сярэдніх школах, Мэдычным рабфаку і Педагагічным інстытуце.

У 1939 г. па загаду Віцебскага абкому партыі быў адхілены ад настаўніцкай дзейнасці за тое, што не патрапіў забясьпечыць партыйнасць пры выкладанні беларускай мовы й літаратуры. Пад пагрозай арышту вымушаны быў пакінуць горад. Паўгода мусіў хавацца ў розных мясьцінах Беларусі й Расіі.

У 1940-41 годзе працаваў выкладчыкам беларускай мовы й літаратуры ў Курасоўшчынскім Вэтэрынарным Тэхнікуме калі Менску.

Цікавасць да мастацкае літаратуры прачнулася яшчэ ў народнай школе. Глыбокую любасць да літаратуры выхаваў выкладчык беларускай мовы й літаратуры ў сямігодцы паважаны сп. Ігнат Зянько.

Першыя вучнёўскія пробы няра адношу да дванаццацігадовага веку, аднак, у меру шмат якіх прычынаў, друкавацца пачаў даволі позна -- у 1937 годзе. Гэты час і ўважаю за пачатак свае сталае паэтычнае працы.

Уладзімер Дудзіцкі